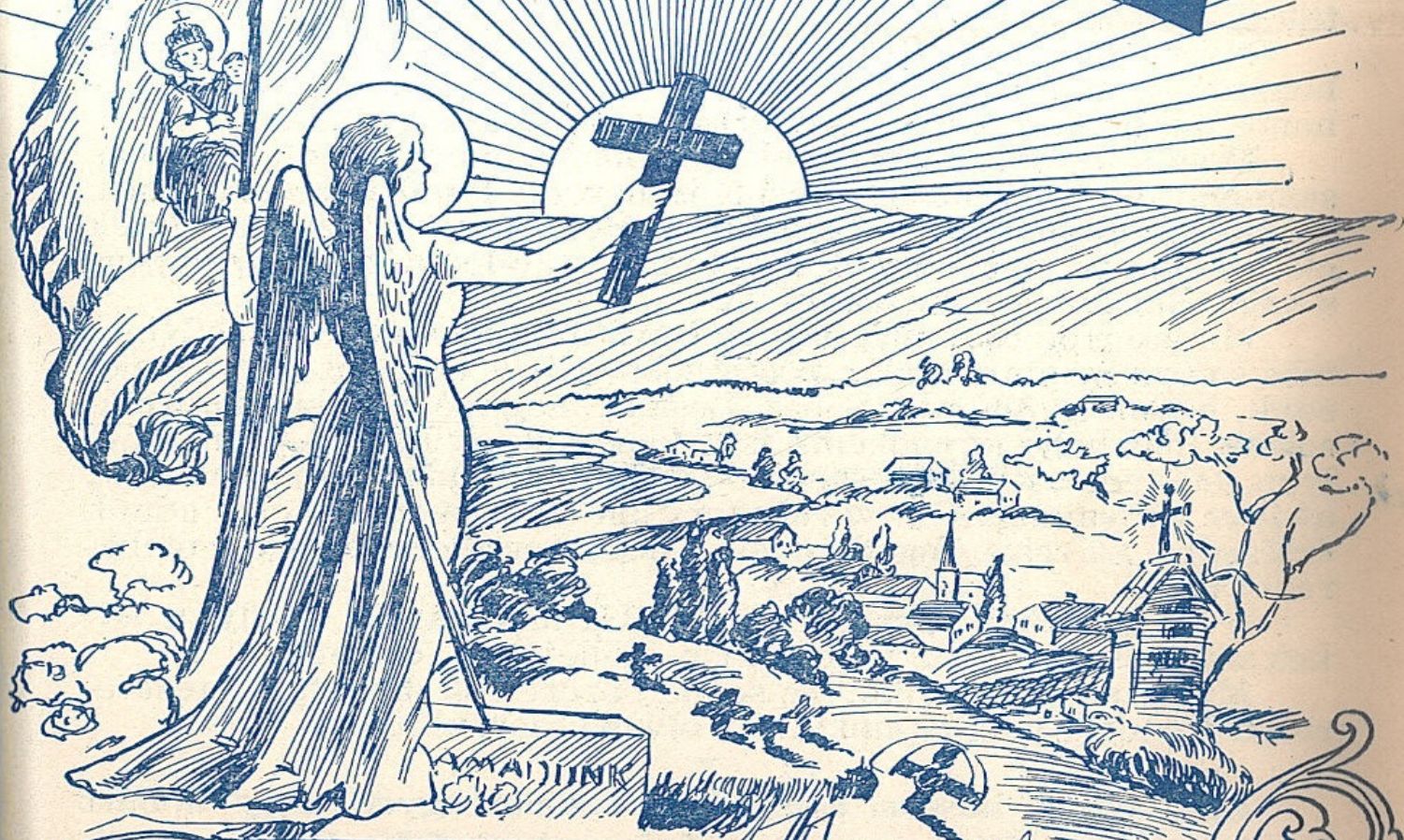

HAJNAL

Szerkeszti
MESSERSCHMIEDT GÉZA
passaici plebános.

3-ik szám.

1908. március 19.

Három a magyar igazság.

Neked is harmadik füzetünket küldjük immár, magyar vé-
rünk. Szinigazság mindahárom. Magad érezheted legjobban. Hi-
szen a te szived mélyéből bányásztuk ki ez aranyigazságokat.
Azt a finom gyöngyvirágos kendőt is, amelyen elédbe adtuk e
kincseket, a te harmatos lelkednek színes selyemszálaival himez-
tük ki.

Nem a nyereségvágy futóhomokjába, a magyar hithűség és
honszerelem sziklavárára épült a mi kis ujságunk. Azért lesz ott-
honos ma-holnap minden lelkes katolikus család asztalán.

Most a kezdettel birkózunk. Ha már benne vagyunk a hármas
számban, legyen a közmondásból is hárcm: **Minden kezdet nehéz.**
Mi tudjuk legjobban. — **Legjobb kezdet a kezdet.** Ezt meg derék
előfizetőink tudják; számuk nőttön nő. — **Jó kezdésnek, jó hagyás
a vége.** Majd megmutatja a jövő.

Manap még csak magunk verbuválunk, így papiroson. Nincs
más sorozó szálánk, csak a póstaszoba. Nincs több vizitáló főorvo-
sunk, csak a levélhordó. Se baj. Lesz ez még módosabban is. Nem-
sokára már helyi ügynökeink is bekopogtatnak hozzád. Nem amo-
lyan jött-ment, dib-dáb széltolók. **Érdemes katolikus emberek,
akiket jól ismersz.** Ők szóval mondják el, amit mi itt tollal adunk
értésedre. Szívesen fogadd őket. Ahogy becsületes magyar embe-
reket illik.

— A jó bornak nem kell cégér. Hát még annak, amely a lel-
kek szomjuságát oltja, mert az Úr szőlőjében termett!

Mi ezt a bort mérjük. Te se várj azért sok biztatást, testvé-
rünk. Rendeld meg lapunkat. És olvasd szorgalmasan.

*

Egy egész hosszú esztendőre csupán egyetlenegy dollárt
kérünk tőled. Félévre még ennek is csak a felét. Ötven centet.
Ezért a semmiségért minden héten pompás képes ujságot adunk
a kezdedbe.

Az előfizetési pénzt, vagy bármilyen nekünk szóló irásodat
így címezd :

H A J N A L

217 Third Str.

Patnaic, N. J.

*

Pár centedet kamatok kamatjával bőven visszaszolgálgjuk.
Ha Isten velünk, ki ellenünk? Senki nincsen, bizonyára nin-
csen !

A Hajnal szerkesztősége.

† A „Hajnal“ füzeteit nem kell eldobni. Szépen össze kell gyűj-
teni valamennyit. Érdemes lesz rá, hogy év végén beköttesseék elő-
fizetői.

1908.

MÁRCIUS 19.

3-ik szám.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published by

Rev. Geisa Messerschmiedt

217 Third St.

Passaic, N. J

Egy évre ... \$1.00 Fél évre ... 50 c.
One Year ... \$1.00 Six Months 50 c.

Megjelen minden csütörtökön.

Jézus Krisztus kinszenvedése.

III.

A N N Á S.

Irta: MESSERSCHMIEDT GÉZA.

kedves keresztény hívő! Elméltél-e már valamikor Jézus Krisztusnak, a te Uradnak azon borzasztó szenvedésén, melyet a főpapnál elviselt? — Nézd, mint a fára lapúlt prédájára leső tigris — úgy várja Annás a főpap — Jézust. Ő volt a feje annak a gyülekezetnek, a mely minden áron el akarta lábalól tenni az üdvözítőt. Most végre kezei között lesz, kedve szerint gyötörheti azt, aki oly sokszor szemükre vetette gonoszságaikat. Jézust a katonák bevezetik. Poros és véres ruházata — halvány — megkínzott arca — mellett is isteni szépség volt Ő. Arcán a szelidség, az isteni erő, a szomorúság, a béketűrés oly fenséges nyomokat hagytak, hogy, aki csak látta, be kellett ismernie, hogy ez **több az embernél!**

Maga Annás is megtántorodott midőn előtte állotta a Legszentebb, a Legfelséges-bb! De — habár régen leleselkedik Jézusra, már ki is tanította a hamis tanukat, — mégis úgy tesz, mintha semmit sem tudna és megkérdezi Jézust, hogy mire tanította a népet? Álljunk meg egy pillanatra. Ime a világ teremtménye, a teremtmény előtt; igaz Isten, az ártatlan, a legnagyobb főpap: szentségtörő bírója előtt áll könyvelt szemekkel, megkötözve, isteni arcán szégyen és fájdalom! A tanító áll tanítványa előtt s ez kérdezi őt tudománya felől. Mily visszaesség ez! Hány ilyen eset van a világon! Az emberek nem értik, hogy mélt

történik sok dolog másképp, mint kellene. Pusztán a külső után ítélnék. Holott minden Isten nagyszerű terveibe vág. Kevesen gondolják meg, hogy a Gondviselés működésének még nincs vége, hogy el fog jönni az idő, midőn lehull a hályog szemünkről és világosan — tisztán látni fogjuk a most érthetetlen dolgokat. Látni és érteni fogjuk, hogy miért történt ezen a világon ez, vagy amaz így — és nem másképp! Másképp lesz majd, ha Jézus eljön ítélni eleveneket és holtakat! Akkor majd ő fogja kérdezni a világ tanítóit, hogy mire tanították az embereket! Mit fog válaszolni majd a sok hamis próféta, akik szóval és írásban a lelkek ezreit vezették tévútra —? Mit válaszolnak majd a szülők, — akik ártatlan gyermekeiket megbotránkoztatva, az istentelenség a pokol útjára hajtották —? Mit az előljárók, kik rossz példájukkal alattvalóik lelkét megmételtyezték? — Rettenetes lesz az Úr Jézus kérdése.

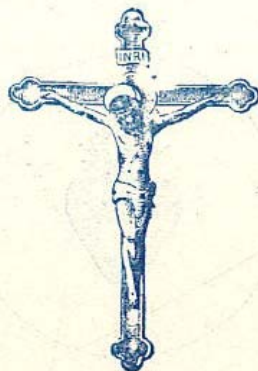
Én nyilvánosan tanítottam — mondja az Úr Jézus Annásnak — rejtekben semmitsem beszéltem; mit kérdezel tehát engem, kérdezd azokat, akik hallgattak. Bármily szeliden felelt is Jézus — egy katona oda ugrott s oly erősen arcúl csapta, hogy Jézus isteni arca, melynek látásáért angyalok epedtek — eltorzult. Fájdalmas hangon szólal meg erre az üdvözítő: „ha gonoszúl szóltam, bizonyítsd meg, — ha pedig jól, miért versz engem?“

Oh bűnös testvéreim! Ti haragos emberek, kik a legkisebb sértésre méreggel teltek el — mit szóltok erre? Ti bosszúálló emberek, nézzétek arcúl verték az egek Királyát! Miért szenvedte ezt az Isten Fia? Ti értetek. Mert nem a szelidség, hanem a bosszúállás, a harag, a gyűlölet vert gyökeret szívetekbe, mert mindenre készek vagytok csak arra nem, hogy felebarátjaitoknak, kik titeket taláncsak egy szóval sértettek meg — nem akartok megbocsájtani! Igen, ez a tanulság. Ha haragot nem tápláltunk volna szívében, ha oly készséggel elnéztük volna felebarátunk csekély megbántását, mint a mily szives szeretettel bocsájtja meg Isten a mi bűneinket: akkor nem kellett volna az Úr Jézusnak elszenvednie a fájdalmas arcúcsapást.

Annás látván, hogy Jézussal semmire sem megy — szégyenkezve adja ki a parancsot, hogy vezessék őt vejéhez: Kaifáshoz. — A vérszomjas zsidó nép örömkialtással fogadja Jézust, midőn az utcára kivezették.

Nagy tömeg tódult utána. Farizeusok, papok, irástudók, katonák, tolvajok, rablók, nép, melyért élt-fáradott az Úr, kiknek százait gyógyította meg, most mind eljöttek. Ki karddal, ki bottal kezében hadonázva orditozott: „Zsidók királya!“ „A templom beszennyezője!“ „Istenkáromló!“ „Feszítsétek meg!“ „Keresztre vele!“

— Folytatjuk. —

NAGY BÖJT.

Ellenvetések a böjtre.

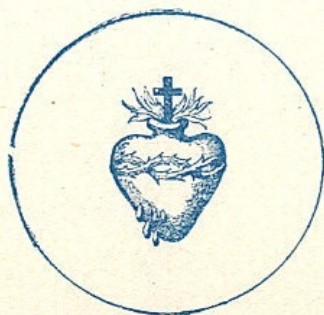
Befejező közlemény.

„Nem az teszi tisztátalanná a lelket, ami bemegy a szájon, hanem ami kimegy rajta: a bűnös beszédek stb. Krisztus urunk szavai, tehát felesleges a böjtölés.“ Krisztus urunk fenti szavainak semmi közük sincs a böjthöz, az Úr Jézus nem a böjtöt kárhóztatta, hanem a zsidók téves felfogását, miszerint a némely eledellekkel való élés (sertéshús) **anyagi értelemben** bemocskolná a lelket.

A lelket nem az élvezett húseledel mocskolja be, hanem az **engedetlenség**, mely Krisztus Egyháza parancsának ellenkezőjét teszi — tehát a bűn. „A hús pénteken is oly jó, mint más napokon“ mondá egy ellenvető. „Igaz — felelé jámbor társam — „hogy a hús jó — jó, de az nem jó, aki megeszi!“

„A böjt árt az egészségnek!“ — mondja a másik. Nos, a böjt miatt még senki sem halt meg. Ha beteg vagy -- s orvosod hús-eledelt rendel, -- nem tartozol böjtölni. Az, hogy megrövidíti életedet, rontja egészségedet, oly nevetséges állítás, melyet a történelem és a mindennapi tapasztalat cáfol meg. Szent Pál remete **mindennap** csak kenyérral-vizzel és gyökerekkel élt és 113 éves lett. Szent Antal, Tódor, Jákob remeték 100 éven felül éltek, noha gyökereken kívül egyéb nem táplálkoztak. Nézzünk szét a világban és azt tapasztaljuk, hogy az önmegtartóztatók sokkal egészségesebbek és a sok hús eledellel élők több betegségeknek vannak alávetve, mint a böjt ellenségei. És mért ajánlanak az orvosok is böjtöt -- mértékletességet a betegeknek? XV. Lajos francia király leánya Lujza, a királyi udvar-

ban mindig gyengélkedett, noha minden kényelme és legfinomabb táplálkozása volt. Később apàca lett s mint ilyen sokat böjtölt, testét sanyargatta s mindennek dacára — mint maga írja — régi bajaiból kigyógyult s teljes egészségnek örvendett. Már a régi pogány bölcsék is belátták a böjt hasznát. Likurg görög törvényhozó az ifjúságnak szigorú megtartóztatást parancsolt bizonyos ételektől. A régi kor egyik leghíresebb orvosa Hippokratesz nagy öregségre jutott s midőn ennek okát kérdezték, azt felelé: „Soha sem keltem föl az asztaltól jóllakva.“ (m.)

Ne játszs az Istennel!

Schweiz egyik városkájában több fiatalember üldögélt együtt Karácsony estéjén a korcsmában. Az egyik siheder azzal kezdett hireskedni, hogy milyen régóta nem volt ő már gyónni! Némelyek azonban — dicséretükre legyen mondva — épen nem itélték virtusnak a megátalkodottságát és elvetemetettségét, sőt inkább korholták őt miatta és noszogatták rá, hogy a küszöbön álló nagy ünnep alkalmából járuljon újra a szentségekhez. Ő azonban rá sem hederített.

Majd meg arról beszélgettek, hogy a jövő vasárnap, — utólsó az esztendőben, — úgynevezett hálaadó vasárnap leszen. Erre a beszédre meg azt az istenkáromló nyilatkozatot tette az említett suhanc, hogy neki ez évben semmi oka sincs hálát adni az Istennek. Rá néhány napra — deczember 28-ikán — kiment az erdőre és attól kezdve eltűnt. Másnap — deczember 29-ikén — volt a hálaadó vasárnap. És ime akkor találták meg őt, összezuzott fejjel, egy szikla lábánál, esti 4 óraker, épen abban a minutumban, mikor a hálaadó prédikáció elkezdődött.

Ime, ily rettenetes módon győződött meg róla ez az elvetmült fiatal ember, hogy mégis csak lett volna ám miért hálát adnia Istennek. Az Isten egyszerüen csak megszűnt őt föntartani és oltalmazni s a boldogtalan ifjú azonnal elvesztette életét a kegyelem — idő végső szakában.

GYÜMÖLCSOLTÓ BOLDOGASSZONY.

z azon nap, melyen Gábor főangyal követségben jelent meg a Boldogságos Szűz Máriánál s tudtára adá neki Isten akaratát, mely szerint édes anyja leszen a bűnös ember megváltására leszállott Istennek. Ezen a napon lett tehát Mária Isten anyjává és lett emberré az örök Ige.

Felséges, csodálatos ünnep !

Isten angyala, az égi lelkek fejedelme jár követségben. Ki küldötte, kit keres ? A világ mindenható Ura, Istene küldötte. Fényes szárnyakon érkezik s egyenesen Názáretnek tart. Nem kereste fel a fényes városokat, a ragyogó palotákat, ahol talált volna — aranyba — biborba öltözött szépséges nőket. Nem. Názáret egy csendes kis hajlékát keresi. Egy szegény leányt, egy szűztiszta lilomot, kinek neve : Mária. Neki szól a felséges Isten üzenete . . . Nem talált tisztább szívet ezen a földön az Isten, mint az övét, hogy testéből testet — véréből vért vegyen a Fiú Isten, a világ Megváltója.

Belép az égi követ, angyali térdét meghajtja a választott előtt : „Üdvözlégy Mária! Malasztal teljes! Áldott vagy te az aszszonyok közt . . . Ne félj, mert kegyelmet találtál Istennél. Ime fiat szülsz és nevét Jézusnak hívod . . .“ Mária nem érti a nagy titkot, — hogy lehetne — ez, holott férfiút nem ismer? De midőn angyali nyelv mondja neki, hogy a Szentlélek ereje cselekszi ezt — meghajtja fejét: „Legyen nekem a te igéd szerint !“ E szóra a Szentháromság 2-ik személye elhagyta az eget s legott Szűz Mária méhébe szállott. Leszállott hozzánk, nyomorult bűnös emberekhez az Isten fia, hogy mint ember szenvedjen és meghaljon a eget földet bámulatba ejtő nagylelkűséggel fizesse le majd a kezeszen örök adósságunkat.

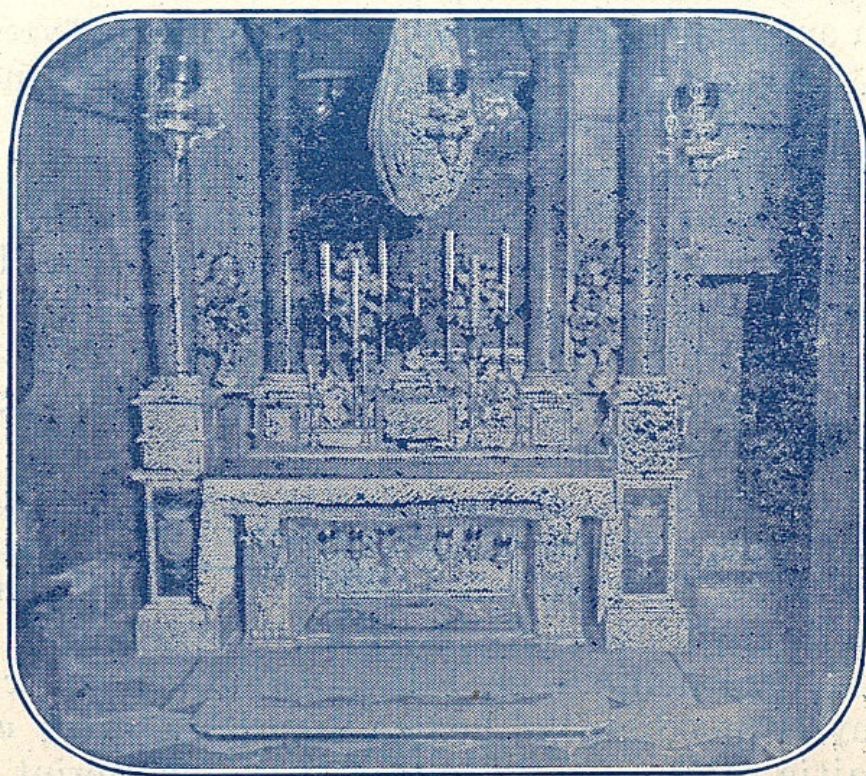
Ezért szólal meg a harang háromszor napjában. Észünkbe juttatja szent vallásunk egyik legfelségesebb titkát, mely után 4000 esztendeig epedve várt az emberiség s melyet egy hívő léleknek csak térdre hűllva szabad kimondania, hogy : „Az Ige — testté lön.“

Ez az alapja ami Mária-tiszteletünknek. Ezen angyali üzenet által a Boldogságos Szűz Mária minden ember fölé emeltetett, felmagasztaltatott — úgy szólván — az Isten rokonságába; hatalmas, teljessé lett a kegyelem országában, nagygyá a dicsőség örök honában.

Kedves keresztény lélek. Tiszteld, szeresd Máriát, ragaszkodjál hozzá, légy bizalommal iránta, mert tudd meg, hogy ő nemcsak az Isten Anyja, ha nem a te anyád is.

Ezen ünnep még az apostolok idejéből származik. Ha március 25-e a nagyhétbe esik, akkor ez ünnepet fehér vasárnap utáni hétfőn üli az anyaszentegyház.

M. G.

A názáreti templom oltára. E helyen állott Gábiel arkangyal, midőn üdvözölte a Boldogságos Szűz Máriát.

¶ **Isten dicsőségére.** Alig van szebb valami, mint mikor jó lelkek Isten dicsőségére adakoznak. Sok szegény a szájától von meg egy-egy izletes falatot — kész lemondani valamelyes kényelméről, szórakozásáról: csakhogy Isten dicsőségére adhasson. Gyönyörű példája ennek az a Monstrancia (Szentségtartó), melyet a brooklyni Szent Ferenc templom hívei szereztek közadakozásból. A Monstrancia 3 láb magas. Szinaranyból készült kézi munka. Az ostya körül drága kövekből összeállított koszorú ragyog. 10,000 dollárba került.

T Á R C A.

JÓ AZ ISTEN.

Látod, jó az Isten,
Nem hagyja övéit;
Segíti, megáldja,
Kik szeretve kérik.
Fordítja nem egyszer
A rosszat is jóra
S a benne bizókat
Csapással is óvja.

Ne busulj hát lelkem,
Ha nehéz az élet,
Ha a gond tövise
Nap-nap után éget.
Reményed szárnyaljon
Mindig föl az égig . . .
Látod, jó az Isten —
Nem hagyja övéit.

Szemlér Ferenc.

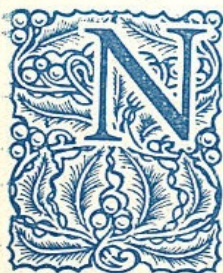

EZRESBANKÓ A PERSELYBEN.

(Németből szabadon.)

Grósz Ferenc so. norwalki plebános.

Folytatás.

Nagy eset volt ez. Még abban az órában megtudta a falu apraja-nagyja. Csak azt nem tudta senki, ki a bőkezű adakozó. A harangozó nem vette észre, hogy valaki papirpénzt tett volna a perselybe. Csupa rézkrajcár hullott bele egymásután.

No, akárhogy is volt, más nem adhatta a pénzt, csak a fősvény Taplós János, akit temérdek pénze miatt csak Gazdag Jánosnak ismertek a környéken. Most öreg napjaira, úgy látszik, megjavult ő is. Hozzá még milyen szerényen adta oda a sok pénzt az Úr házára. Ne tudja a balkeze, mit tesz a jobb. Ne tudja meg falu, kinek lett adósa örökös hálával. Hohó! Nem oda Buda. Megtudták bizony a jó falusiak, meg is köszönték Gazdag János jóságát. Szépen, ahogy illik. A jó Isten áldja meg érte.

A gazdag jótevő egy darabig szabadkozott. Kitért a sok hálaalkodás elől. Utóbb addig mondogatták neki, hogy ne szabadjék, míg végtére elfogadta a sok köszönöm-szót.

... A váratlanul befolyt ezerháromszáz forintból a hivek csakhamar gyönyörűen átalakították szegényes kis templomukat. Alig telt bele pár hónap, alig köszöntött be az ősz, már jóformán rá sem lehetett ismerni. Ugy kiépült. Ugy megszépült. Nemcsak a tetejét tatarozták ki alaposan. Ki is festették szépen. A szószéket is bearanyoztatták. A rozoga kórust is jó karba tették. Még új Mária-oltárt is állítottak. Csak úgy csillogott-ragyogott az Isten háza. Kár, hogy Gazdag János már nem láthatta. Hogyan, hogyan nem, rekkenő nyárban, java kánikula idején hirtelen halállal meghalt. Temetésén ott volt az egész falu. Mindenki megsiratta s még a kántor is kiénekelte hosszú bucsuztatójában az ezresbankó históriáját.

Aztán lassan, csöndesen folydogáltak a kis falu fölött a napok. Ahogy a tisztavízű patak szokott, végig a pázsitos réteken. Mignem egyszer nagy meglepetés érte a község derék plebánosát.

Zimankós decemberi napon beteghez hívták. Lázár Pál haldoklott. Illett rá a neve. Ő volt a falu szegénye.

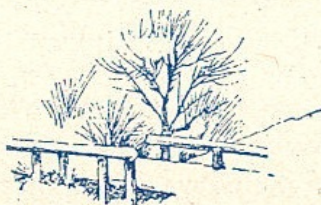
Valamikor hiszen jobb napokat látott az istenadta. Még akkor a szomszéd falu uraságát szolgálta. Annak volt az erdőkerülője. Régen volt, talán igaz sem volt. Már azóta az uraságot is régen

kilicítálta ősi birtokából a jött-ment árendás. Lázár Pál még a régi földes úr idejében jutott nyomoruságba. Vadorzók belelöttek a lábába. Kórházba került, levágták a fájós lábát s mankón járó béna ember lett belőle. Mig az uraség tehette, fájdalomdíjat adott neki évenként. Mikor aztán a kastély udvarán megütötték a a dobot, vége lett a segítségnek is . . .

A baj sohasem jár egyedül. Az uraság elszegényedett, az almizsna elmaradt, a szegény féllábu ember hűséges segitőtársa, beteges felesége is meghalt. Lázár Pál tett-vett, de a maga keresetéből bizony aligha tudott volna megélni. Hanem a jó falusiak mind segítségére voltak. Ellátták mindenféle jóval, ami szegénységüktől telt. És, amit adtak, ugy adták neki, hogy ne éreztessék, hogy meg ne alázzák vele.

Igy éldegélt zsellérségben Lázár Pál, ütött-kopott házikóban, kint a falu végén.

— Folytatjuk. —

A katolikus hitterjesztés képei.

Kimutatás. Azon hősies önfeláldozás, melyet Krisztus evangéliumának hirdetésében kifejtének a missziós papok, szépen megtermi gyümölcsseit, mint azt az „Almanac of Catholic Missions 1908“ bizonyítja. E szerint a föld összes **missziós területein** :

1901-ben volt 25,852,209 katolikus hívő.

1907-ben már 30,619,761 katolikus hívő.

A növekedés tehát mintegy 5 millió. Továbbá:

1901-ben működött 31,889 missziós pap.

1907-ben már 42,922 missziós pap.

A legnagyobb előhaladást Afrikában látjuk. Itt 402,000-ről — 841,000-re szökött a pogány megtértek száma 5 év alatt.

Amily fájdalmasan esik látnunk, hogy pusztit némely nemzet kebelében a vallástalanság — hitetlenség ördöge, ép oly bizalommal tekinthet az egyház jövője elé a hívő keresztény. A missziós területeken megtért, a krisztusi műveltség boldogító „igájába hajtott“ lelkek milliói örvendetes kárpótlás az Anyaszentegyháznak

— a „művelt“ népek Istentől eltévelyedett, örök üdvösségükről lemondott lelkeiért. Elvégre is Krisztus nem biztosította a katolikus egyház virágzását — egy országban sem, de biztosította, hogy az egyház, mely magába zár, kebelébe fogad minden népet — nemzetet — el nem pusztúl, még a pokol kapui sem vesznek rajta erőt; napról-napra halad a krisztusi jóslat megvalósulása felé, mely szerint „egy akol lesz és egy pásztor“.

Meghívó. Father Grusson a missziós lazarista atyák főnöke **Abyssiniából** érdekes levelet küldött a Newarkon megjelenő „Monitor“ című katolikus lapnak. „Íróasztalomnál dolgoztam“ - mondja Grusson - „midőn szörnyű dorombolás zavart meg. Tudtam, hogy ez kopogtatást jelent. Legott egy hatalmas néger lépett be, jobbájában 10 láb hosszú dárdával, balkezében hatalmas levéllel. Tisztában voltam, hogy ez valami főnök küldöttje -- és pedig a javából. Fején gyönyörű tolldisz, nyakán gyöngy-lánc -- egyéb semmi. Üdvözlégy atya! -- Kiáltá harsány hangon, miközben földig hajolt. Hatalmas és dicsőséges uram -- főnököm -- folytatá -- Ghebre Selassie, -- Adona, Axoum, Chire és Aganie ura -- jó egészséget kíván neked! -- Amen -- feleltem keleti szokás szerint. Erre átadta főnöke levelét (tenyérnyi papiros 2 láb hosszú levélborítékban). A levél csak ennyiből állott: „Én, Ghebre Selassie - József atyának. Maholnap beáll az esős időszak. Jöjj és látogass meg engem Adonban.“ A küldöncöt egy üveggombbal megajándékozva kijelentettem, hogy holnap útra kelek. Ez a meghívó sokkal többet jelent, mint a mennyit mond. Legnehezebb megnyerni a főnököket, kik a missziónáriusban forradalmárt látnak. Ha egyszer belátják, hogy a hittéritők munkája nem államveszélyes -- sőt áldásos -- a jég törve van. Azért fogadtam nagy örömmel a meghívást; biztosra veszem, hogy Adonában legközelebb missziós telepet létesítünk. (m.)

A KOLERA.

Mari Martha, **chinai** misszionárius apáca írja: A kolera dühöng ott már régóta. Kiou-Kiang, ami községünk. Szivszakadva látjuk naponkint, hogy hálnak ki százan és ezren a pogányok közül. Makacs nép, talán azért, mert gazdag. Ide nem alamizsna, hanem imádság kell. Két társam pusztúlt el a kolerában.

Amerikai nevelés. New Yorkban, valahol a dúsgazdagok híres ötödik utcáján, az úgynevezett fift evnyún sétakocsikázásra készült egyik miliomos-csalás. A simára beretvált képű, potrohos pénzkirály, a javakorbeli, derék testállású felesége, meg a szele-verdi 13 éves lányuk. Már indulóban voltak. A parádés fogat oda állott a palota kapuja elé. A molnárkék libériás szerecsen-inas kinyitotta az üveghintó ajtaját. Elsőnek a miliomos felesége szállt a kocsiba. Másodiknak a pénzkirály, aki gavallérosan nyujtotta oda

kezét kislányának, hogy besegitse a kocsiba. Hiába nyújtotta. A cistri fruska sarkon fordult s duzzogva csörtetett vissza a palotába. Ugyan miért? Mert az édesapja előbb szállott föl a hintóra, mint ő s ezzel vétett a fehérnépnek dukáló udvariasság ellen! Apja, anyja hasztalan mentek utána. Hiába kérlelték a felfuvalkodott méregszatyort. Nem tudták megengesztelni. Így aztán a sétakocsizás is abban maradt

Nevetséges és ostoba, boszantó és elszomorító az amerikai gyermeknevelés, Inkább azt kellett volna irnom gyermekrontás. Magyar szülők, ne majmoljátok. Ugy neveljétek gyetmekeiteket, ahogy titeket nevelt édesapátok, édesanyátok. Szeretettel, de szigoruan. (h.)

☞ N A P T Á R. ☞

Március 22. Vasárnap. Böjt 3-ik vasárnapja. Flüei szent Miklós remete. Jövendőlo és csodatévő tehetséggel megáldott férfiú.

Halála napját az Isten előre kijelentette. Isten által reá bocsájott szenvedéseit leirhatatlan nyugalommal viselte.

23. Hétfő. Szent Cirill jeruzsálemi pátriarka és Szent Eusztosz apát.

24. Kedd. Szent Gábriel arkangyal. A mennyország követe, kit Isten 3 ízben küldött le a földre. A szent atyák szerint „az arkangyalok legkitünőbbje.“ Ő volt, aki Dániel prófétának sok száz évvel azelőtt tudtúl adta a Messiás eljövetelét; a zsidó nép sorsát atb. Ő volt az, aki megjelent Isten parancsából — Zachariás papnak az oltárnál s tudtára adta Jézus dicső előhírnökének, Keresztelő Szent Jánosnak születését. Végül elküldötte őt az Úr a legfontosabb s ránk nézve legörvendetesebb üzenettel Szűz Máriához, mely szerint Isten őt választotta ki milliók közül, hogy anyja legyen a Megváltónak. Gábor zsidóúl annyit tesz, mint „isteni erő.“

25. SZERDA. GYÜMÖLCSOLTÓ BOLDOGASSZONY ünnepe, mellyel e füzet más helyén foglalkozunk.

26. Csütörtök. Szent Manó vértanú. — Szent Ludger müns-teri püspök. Szászország apostola 744. évben.

27. Péntek. Szent Rupert salzburgi püspök 560. évben. Bajország apostola.

28. Szombat. Kapisztráni Szent János. Nevét Kapisztrán helységről vette (Olaszország). Neje halála után Szent Ferenc szerze-

tesei közé öltözött. Mint pap ékesszólásáról volt híres. Midőn II. Mohamed török szultán 1456 július 4-én Belgrádot ostrom alá vette s hazánkat is el akarta foglalni, Kapisztrán János különféle nemzetekből keresztessereget toborzott s ezzel dicsőemlékü hősünkhöz, Hunyadi Jánoshoz csatlakozott. A két hős rettentően megverte a pogány törököt. Mohamed, ki maga is megsebesült 40,000 embert vesztett. János Újlakon halt meg, halálát az egész kereszténység gyászolta.

KRÓNKA.

:: **Nyolcezer milliót vágtak zsebre.** Cucilista flaszterkoptató zsidófiúk, szakadkőműves népbujtogatók és hasonlószerű ujságjaik most napirenden izgatnak az egyházi vagyon ellen. Azt mondják, hogy az egyházi vagyonra szükség van állami célokból. Azzal persze nem törődnek, hogy **a mi a másé az nem az övék**; ha kell, rabolni is szabad. És rabolnak. Franciaországban elrabolták a katolikus egyház összes vagyonát. Véresszájú politikusok hirdették, hogy 1000 millió haszna lesz ebből az államnak. Most kisült, hogy **csak 2 millió** folyt be. Kérdés, hová lett a 18 millió? Az országos bizottság megejtett vizsgálataiból kiderült, hogy biz az elúszott a szabadkőműves miniszterek és más hivatalnokok kezein. Gratulálunk a francia népnek, mely ölbetett kezekkel nézte évtizedek óta a cucilista-szabadkőművesek garázdálkodásait. Most már óbégatnak. De eső után késő a köpönyeg. Saját szemeikkel kell látniok, hogy hiznak az ösapáiktól s a nemes lelkektől nekik hagyományozott, nemes célokra letett milliókon az istentelen gazok. Minek engedték?

-: **Lassan de mégis.** Napról-napra kapunk örvendetes hireket arról, hogy a hazai munkásnép kezd kiábrándulni a cucilista mármorból. A nagykanizsai cucilisták közül egy hatalmas rész jobb meggyőző lése köve ve elhagyta a pártot és **keresztény** szociálista pártot alakított. Hódmezővásárhelyen is volt egy hatalmas cucilista szövetkezet, mely legutóbbi gyűlésén szomorúan konstatálta, hogy „nagyon megfogytunk.” De azért tessék csak elolvasni a cucilista irányú firkákat, hogy verik mellüket, hogy minden munkás az övék. Mintha bizony nem volnának már okosan és tisztességesen gondolkozó munkások a világon. Lassan, de mégis csak rájuk jön a dér. Habár a deressel hamarabb észre lehetett volna téríteni a suhane agitátorokat!

∴ **Haladás.** Annyira haladtunk, hogy a kutyák „becsületére” kell bizni a templomok megvédését az emberek támadásai ellen. Belgiumban oly tömeges volt legutóbb a templomrablás, hogy az antwerpeni székesegyház kezdeményezésére — kitanított vérebeiket alkalmaznak országszerte a templomok betörői ellen.

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Grósz Ferenc** so. norwalki plebános, **dr. Helvey Lajos** katolikus író, **Járdánházi Kovács Lajos** new yorki plebános, **Messerschmiedt Géza** passaiçi plebános és **Szemlér Ferenc** főgimnáziumi tanár.

-o- **Leveles ládánk.** Kedves buzdító sorokat kapunk most nap, nap után. A papság írja őket s a romlatlan nép. Hálás köszönet nekik, hálás köszönet értük. Majd elérkezik még annak is az ideje, amikor kinyomtatunk egyet-egyet okulásúl, épülésül, mutatóba.

A HARANGOZÓ „ÚR.“

(Tréfás história.)

Mikor M—n lelkipásztorkodtam az Alföldön, a következő eset történt meg velem. — Egy borús őszi délután beállit egy tanyai hívő a plébániára. Illedelmes köszönés után rákezd:

— Hát abban a járatban vónék, hogy szögény feleségöm elhalálozott. Begyüttem a temetés dógába, mer má vótam a szógabi-róná, anyakönnyezőné, a doktorná, mög a gyógyszörtár patikárus-ná, hát mondok elgyövök — **magáhon.** Sietök, mer szeretnék a harangszó dógába eljárni aharangozó „úrná.“

A harangozó „úrról“ lévén szó, biz a harangozó „úr“, a János bácsi nagyon szerette a szeszit. Egy reggel bemegyek a sekrestyébe, a harangozó „úrból“ csak ugy dölt a pálinkaillat.

— Hallja, harangozó „úr“, rivaltam rá, ha még egyszer pálinka szagot érzek magán, menten elcsapatom.

Hát azóta nem is éreztem a pálinkaszagot, de egy reggel rettenetes bűz ütötte meg az orromat.

— Harangozó „úr“, hallja-e, micsoda bűz jön a maga szájából ?

— Hát l érüm — felelte János bácsi — ahogy a tisztelendő úr eltiltotta a pájinkaivást, azúta — merhogy teccik tunni, nagyon fáj a gyomrom — hát egy kis „Hokmányesöppöt“ szoktam möginni röggelönte. Nem sokat, csak három döcit. — **Kovács Lajos** new yorki plebános.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz

a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segedelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ csalhatatlan gyógyításával. Négy esztentendei amerikai lekipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálairat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázatot --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. ☞ Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plébános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

≡ EMLÉKKÖNYV. ≡

Kiadta M. G. plébános a passaici Szt. István róm. kath. magyar templom felszenteltetése alkalmából.

40 oldalon elsőrendű fényezett papiron, szép képekkel 12x8 nagyságban jelent meg.

Hűen leírja a passaici magyar kath. hitközség történetét, a templomot, mely egyike az amerikai kath. magyarság legszebb templomainak.

Érdekes és tanulságos olvasmány, bármely hitközségbeli hívő részére.

Csinos kiállításánál fogva alkalmas ajándék az ó-hazába.

☞ Ara Passaicon 10 cent, máshová 14 cent. ☞

Postabélyegeken is beküldhető a „HAJNAL“ címére.

Nyom. a „Hajnal“ (Biczák A. Károly) könyvnyomdájában 222 3-ik u. Passaic, N. J.

H A J N A L.

1908.

MÁRCIUS 19.

3-ik szám.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben